

2023Z00051

(ingezonden 6 januari 2023)

Vragen van het lid Ephraim (Groep Van Haga) aan de staatssecretaris van Financiën en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over eHerkenning.

Vraag 1

Bent u bekend met het feit dat ondernemers sinds de invoering van eHerkenning als het enige en verplichte middel om aangifte te doen, ongelofelijk veel problemen hebben met deze wijze van aangifte waarvoor ook nog betaald dient te worden?

Antwoord 1

De Belastingdienst heeft na invoering van eHerkenning als inlogmiddel voor het portaal MijnBelastingdienst Zakelijk met name vragen gekregen van ondernemers en uw Kamer over de noodzakelijke te maken kosten voor een eHerkenningmiddel voor het doen van belastingaangifte. In reactie daarop heeft de Staatssecretaris van Financiën, samen met de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, uw Kamer per brief van 3 maart 2020 en 12 juni 2020 geïnformeerd over het kostenaspect voor eHerkenning¹. Er is voor de jaren vanaf 2020 voorzien in een tijdelijke compensatieregeling² die in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Op aanvraag wordt een compensatie verstrekt aan een aanvrager die 1) eHerkenning uitsluitend gebruikt voor het doen van belastingaangifte, 2) hiertoe het specifieke Belastingdienst eHerkenning-inlogmiddel heeft aangeschaft, en 3) niet op andere wijze belastingaangifte kan doen. Deze compensatie bedraagt € 24,20 per kalenderjaar, hetgeen gelijk is aan het bedrag waartegen eHerkenning bij de goedkoopste aanbieder aangeschaft kan worden. Deze beleidsregel is recent met twee jaar verlengd. Organisaties die geen eHerkenning kunnen aanschaffen en niet met een ander middel kunnen inloggen voor het doen van belastingaangifte, kunnen bij de Belastingdienst een compensatie aanvragen voor het onvermijdelijke gebruik van een fiscaal dienstverlener of aangiftesoftware via een formulier op de website³.

Daarnaast heeft de Tweede Kamer tijdens de behandeling van de Wet digitale overheid de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken door middel van de motie Van der Molen⁴ opgeroepen om de mogelijkheden voor een publiek middel te onderzoeken als alternatief naast eHerkenning. De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de uitvoering van deze motie ter hand genomen en informeert uw Kamer hierover via de voortgangsrapportage domein Toegang, die ieder voor- en najaar naar uw Kamer wordt gestuurd.

Vraag 2

Weet u hoeveel ondernemers klagen over eHerkenning en erkent u dat zelfs de Belastingdienst zelf de ellende inziet⁵? Kent u de aard van de problemen en wilt u zich hierin verdiepen ten behoeve van de ruim 1,5 miljoen ondernemers die ons land kent?

¹ Kamerstukken II 2019/2020, 34972-44 (eHerkenning) en Kamerstukken II 2019/2020, 34972-47 (Kosteloos inlogmiddel voor de belastingaangifte in het bedrijvendomein).

² Beleidsregel van de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst, mede namens de Staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering, van 18 september 2022, nr. 2022-18406 tot verlenging van de compensatie van de kosten voor organisaties die eHerkenning moeten gebruiken voor het doen van belastingaangifte (Beleidsregel compensatie inloggen belastingaangifte), Stcrt. 2022, 24115.

³https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/programmas_en_formulier_en/aanvraag-vergoeding-kosten-aanschaf-administratiesoftware-of-inhuur-intermediair

⁴ Kamerstukken II 2019-20, 34972, nr. 32 en Kamerstukken II 2019-20, 34972, nr. 53, p. 4.

⁵ NRC, 29 juni 2022 (<https://www.nrc.nl/nieuws/2022/06/29/zelfs-de-belastingdienst-baalt-van-eherkenning-a4134943#:~:text=EHerkenning%20is%20al%20jaren%20beschikbaar,die%20controleert%20wie%20er%20inlogt>)

Antwoord vraag 2

Het eHerkenningstelsel heeft een eigen klachtenprocedure en een geschillencommissie. De hoeveelheid klachten is beperkt en de geschillencommissie heeft zelden een zaak te behandelen. Ook bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties komen nauwelijks klachten binnen sinds de compensatieregeling voor het Belastingdienstspecifieke eHerkenning-inlogmiddel is ingesteld.

De Belastingdienst zelf ontvangt eveneens in beperkte mate klachten over eHerkenning. In 2022 zijn 159 klachten ontvangen, waarvan 14 in het laatste kwartaal van 2022. Per kwartaal doen ten minste 250.000 ondernemers aangifte omzetbelasting op het portaal MijnBelastingdienst Zakelijk waarbij zij inloggen met eHerkenning. De situatie die wordt geschetst in de opiniërende column van NRC van 29 juni 2022 waarnaar de vraagsteller verwijst, herken ik dan ook niet.

Zoals u in de beantwoording van vraag 1 kunt lezen, ben ik op de hoogte van de aard van bezwaren die ondernemers en uw Kamer hebben tegen (de kosten van) eHerkenning. Daarom hebben de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en mijn ambtsvoorganger maatregelen getroffen in de vorm van compensatie van de kosten en in de ontwikkeling van publiek middel voor ondernemers dat kosteloos ingezet kan worden bij de Belastingdienst.

Vraag 3

Bent u bekend met het feit dat de Hoge Raad onlangs heeft besloten dat eHerkenning toch als enige digitale aangifte kan worden ingesteld op basis van het beveiligingsniveau dat "substantieel" kan worden genoemd op basis van Verordening (EU) nr. 910/2014?⁶ Waarom kan de Belastingdienst zelf geen middel beschikbaar stellen dat gratis en wel eenvoudig is en voldoet aan het beveiligingsniveau 'substantieel', maar dat kennelijk alleen door particuliere bedrijven tegen betaling kan worden aangeboden?

Antwoord 3

Ik ben bekend met het feit dat de Hoge Raad onlangs heeft geoordeeld dat de verplichting om met eHerkenning aangifte loonheffingen te doen een wettelijke basis heeft en aan die verplichting kosten mogen worden verbonden, maar deze niet onevenredig hoog mogen zijn. De Hoge Raad heeft tevens geoordeeld dat de kosten voor eHerkenning niet onevenredig hoog zijn.⁷

Het kabinet regelt in het wetsvoorstel Wet digitale overheid dat digitale toegang generiek wordt ingericht om versnippering in dienstverlening te voorkomen. Alternatieve of organisatiespecifieke voorzieningen hoeven zo niet meer te worden doorontwikkeld en beheerd. Burgers en bedrijven kunnen erop vertrouwen dat zij met de toegelaten of erkende middelen overal terecht kunnen in het publieke domein. De Belastingdienst volgt het rijksbrede beleid voor authenticatiemiddelen voor bedrijven en organisaties, zoals ook opgenomen in de Wet digitale overheid die momenteel in behandeling is bij de Eerste Kamer.

Door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt een kosteloos publiek inlogmiddel op betrouwbaarheidsniveau substantieel ontwikkeld voor het inloggen op het portaal MijnBelastingdienst Zakelijk door enkelvoudig zelfstandig bevoegde bestuurders. Uw Kamer wordt hierover geïnformeerd middels de voortgangsrapportage domein Toegang, die ieder voor- en najaar naar uw Kamer wordt gestuurd. Totdat dit middel beschikbaar is, is eHerkenning voor ondernemers en organisaties het enige inlogmiddel dat voldoet aan de Europeesrechtelijke vereisten⁸ en daarmee voldoende bescherming van persoonsgegevens biedt om aan de fiscale aangifteverplichtingen te kunnen voldoen. Gelet op de bovenstaande overheidsbrede lijn ontwikkelt de Belastingdienst geen eigen inlogmiddel.

⁶ ECLI:NL:HR:2022:1787, Hoge Raad, 22/01627 (rechtspraak.nl)

⁷ HR 2 december 2022, ECLI:NL:HR:2022:1787.

⁸ De vereisten die volgen uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Verordening (EU) nr. 910/2014 (eIDAS-verordening)

Vraag 4

Zijn er in het verleden onveilige situaties voorgekomen met betrekking tot het oude portaal waardoor u zo weinig vertrouwen heeft in uw eigen ministerie, terwijl er juist bij de private aanbieders regelmatig veiligheidsproblemen worden geconstateerd?⁹

Antwoord 4

Nee. Het eHerkenningstelsel dient te voldoen aan Europese en Nederlandse standaarden en wet- en regelgeving. De Rijksinspectie Digitale Infrastructuur is toezichhouder op het stelsel. Er zijn mij geen signalen bekend die aanleiding geven tot zorgen over de veiligheid van het eHerkenningstelsel.

Vraag 5

Hoe staat het met de privacy in geval een ondernemer aangifte doet via de eHerkenning-app?

Antwoord 5

Om toegang te krijgen tot het portaal MijnBelastingdienst Zakelijk, logt een ondernemer, een hiertoe gemachtigde medewerker of intermediair met eHerkenning in. De leverancier van het eHerkenning-inlogmiddel krijgt geen informatie over de activiteiten van de ingelogde persoon tijdens of na het inloggen.

De uitgifte van authenticatiemiddelen door leveranciers van eHerkenning is gebaseerd op regelgeving in het afsprakenstelsel Elektronische Toegangsdiensten (ETD). Het waarborgen van privacy maakt integraal onderdeel uit van het afsprakenstelsel, dat dient te voldoen aan Europese en Nederlandse standaarden en wet- en regelgeving op het gebied van privacy en beveiliging. Bovendien hanteert het ETD-stelsel een aantal instrumenten voor de controle op naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. De Rijksinspectie Digitale Infrastructuur is toezichhouder op het stelsel.

Vraag 6

Bent u bereid onze ondernemers tegemoet te komen door ze zo snel mogelijk weer de mogelijkheid te geven om via het oude portaal aangifte te doen, al dan niet met een verhoogd beveiligingsniveau?

Antwoord 6

Zoals ik in de beantwoording van vraag 1 heb beschreven, zijn er maatregelen genomen om ondernemers tegemoet te komen voor de kosten die samenhangen met eHerkenning.

Het oude portaal, het Persoonlijk Domein voor Ondernemers, kan niet opnieuw in gebruik worden genomen voor doelgroepen die gemigreerd zijn naar MijnBelastingdienst Zakelijk. Dit portaal is niet alleen verouderd, maar in de afgelopen jaren ook uitgefaseerd voor doelgroepen die gebruik kunnen maken van het portaal MijnBelastingdienst Zakelijk.

Ik hecht eraan te benadrukken dat er ook andere manieren zijn om aangifte te doen. Alleen voor het zelf doen van aangifte via het portaal MijnBelastingdienst Zakelijk is eHerkenning vereist. Een belastingplichtige, inhoudingsplichtige of ondernemer kan echter ook gebruik maken van een fiscaal dienstverlener of commerciële software voor het doen van aangifte. Kleine ondernemers kunnen bovendien gebruik maken van DigiD.

⁹ Security.nl, 17 april 2021

<https://www.security.nl/posting/699533/Volkskrant%3A+Huawei+had+ongeautoriseerde+toegang+tot+mobiele+netwerk+KPN>